

VARSINAIS-SUOMEN SAIRAAHOITOPIIRI

SYDÄNLEIKKAUKSEN JÄLKEEN

Sydänleikkaus on kuntouttava toimenpide, jolla pyritään parantamaan suorituskykyäsi ja elämänlaatuasi. Toipumisnopeuteen vaikuttavat mm. leikkausta edeltävä tilanteesi, ikäsi ja yleiskuntosi. Omalla aktiivisuudellasi voit edesauttaa toipumistasi.

Haavat ja rintalasta

- Rinnan haavan ompeleet sulavat itseksen, eikä niitä tarvitse poistaa. Jos jalan tai käsivarren haava on suljettu hakasilla, käy poistattamassa ne terveyskeskuksessa.
- Suihkussa voit käydä osastolla heti, kun jaksat. Älä koskettele tai hankaa haavaa.
- Saunaan voit mennä kahden viikon kuluttua leikkauksesta.
- Rintalasta liitetään yhteen teräslangoilla, jotka jäävät paikoilleen. Ne eivät aiheuta hälytystä lentokenttien turvatarkastuksissa.
- Rintalasta luutuu vähitellen 6-8 viikon aikana. Vältä tänä aikana rasitusta, ponnistelua, vartalon kiertoliikkeitä ja käsillä roikkumista. Nostorajoitus on ensimmäisen kuukauden ajan 2 kg ja toisen kuukauden ajan 5 kg.
- Autoa ei saa ajaa 6 viikkoon. Matkustajana ollessa turvavöitä on käytettävä.
- Rintalastan arkuus voi kestää 3 kuukautta.
- Jalat saattavat olla turvoksissa viikkoja. Tukisukkien käyttö ja jalkojen kohoasento helpottavat oireita.
- Sairausloman kesto on 2 -3 kk työn raskaudesta riippuen.

Liikunta

- Fysioterapeutti antaa sinulle kirjalliset liikunta- ja voimisteluohjeet.
- Aloita liikunta heti kotiuduttuasi ja lisää sitä vähitellen voimiesi mukaan.
- Liikunta elvyttää verenkiertoasi, palauttaa lihasvoimiasi ja kohottaa mielialaasi.
- Tärkeää on säännöllisyys, esimerkiksi päivittäinen kävelylenkki.
- Ajan myötä suorituskykysi paranee ja kestävyytesi lisääntyy.

Ruokavalio ja nautintoaineet

- Ruokahalu saattaa olla leikkauksen jälkeen huono.
- Nauti 3-5 kevyttä ateriaa päivässä, tärkeimpinä aamupala ja lounas.
- Syö ns. lautasmallin mukaisesti monipuolista, sydänystävällistä ruokaa
  - neljännes annoksesta perunaa, riisiä, pastaa
  - neljännes kalaa, kanaa, vähärasvaista lihaa
  - puolet kasviksia
- Pidä rasvan, sokerin ja suolan kulutus maltillisena. Suosi kasvisrasvoja ja vähärasvaisia maitotaloustuotteita.
- Marjat ja hedelmät ovat hyviä välipaloja ja jälkiruokia.
- Jos olet ylipainoinen, sopiva painonpudotusvauhti on 2 kg kuukaudessa. Laihduttamisen voi aloittaa toivuttuasi, n. 3 kk kuluttua leikkauksesta.
- Alkoholia voit nauttia kohtuullisesti (1-2 annosta), muttei päivittäin. Toipilasaikana alkoholin sietokyky on heikentynyt.
- **Tupakanpolton lopettaminen on välttämätöntä** pysyvän hoitotuloksen saamiseksi.

Lääkkeet

- Lääkityksistä saat kotiutuessasi erilliset kirjalliset ohjeet, noudata niitä.
- Haavakipuun voit tarvittaessa ottaa särkylääkkeitä (esim. Panadol).

Psyykinen omahoito

- Masennus on luonnollinen tunne erilaisissa elämänmuutoksissa. Muistahan, että olet läpikäynyt ison leikkauksen, josta toipuminen kestää aikansa.
- Jos sinulla esiintyy väsymystä, ärtyneisyyttä, herkistymistä, painajaisia, uni- tai muistivaikeuksia, ohittuvat ne ajan myötä fyysisen kuntosi kohentuessa.
- Keskustele rohkeasti tuntemuksistasi läheistesesi tai hoitohenkilökunnan kanssa.
- Opettele tunnistamaan omat stressin lähteesi, lepää ja rentoudu riittävästi.

Sukupuolielämä

- Sukupuolielämää voit jatkaa, kun tunnet jaksavasi. Alkuvaiheessa on hyvä olla maltillinen ja muistaa, että hellisyys, läheisyys ja keskustelu ovat parisuhdetta lujittavia tekijöitä.
- Ohimenevää haluttomuutta voi esiintyä, mutta tilanne normalisoituu yleensä fyysisen kunnan parantuessa.
- Osa sydänlääkkeistä saattaa aiheuttaa potenssi-ongelmia. Tilanteen korjaamiseksi voit keskustella niistä lääkärin kanssa.

Jälkitarkastus

- Ensimmäinen jälkitarkastus on noin 1-2 kuukauden kuluttua.
- Jälkitarkastusajan saat kirjeitse kotiin.
- Hoitoyhteenveto löytyy Omakannasta <http://www.kanta.fi>

Muuta

Ota yhteys ensisijaisesti Tyks:n sydänosastolle 1 tai terveystieteiden keskukseseen, jos

- haava alkaa erittää
- tulee rytmihäiriöitä tai hengenahdistusta
- ilmaantuu yli 38 asteen kuumetta, joka kestää yli 2 vrk, ja jolle ei löydy syytä.

Sydänliitto ja KELA

Suomen Sydänliitto järjestää erilaisia tapahtumia, koulutusta ja kuntoutusta. Lisätietoja niistä ja oman alueesi sydänpiiristä saat numerosta 09 7527521 tai <http://sydanliitto.fi/>

KELA:lta on mahdollisuus anoa sairauspäivärahaa sekä korvauksia hammashoidosta, lääkkeistä, matkakuluista. Lisätietoja saat sairaalan sosiaalityöntekijältä, osaston henkilökunnalta tai osoitteesta <http://www.kela.fi/>

Mikäli olet saanut sepelvaltimotauti diagnoosin äskettäin, sinä ja läheisesi voitte osallistua Tyks:n Sydänkeskuksen järjestämään **sepelvaltimotautipotilaan ensitietopäivään**. Kysy lisää henkilökunnalta.

Pikaista paranemista!

Sydänsairaudet.fi tarjoaa tietoa aikuisten sydänsairauksista, niiden hoidosta sekä ennaltaehkäisystä.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri • www.vsshp.fi • Vaihde 02 313 0000

Tämä ohje on tarkoitettu hoitosuhteessa oleville potilaillemme.